

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาเปรียบเทียบ (comparative descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับการรับรู้ประโยชน์ และการรับรู้อุปสรรคเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจของผู้บริหาร แพทย์ และพยาบาลโรงพยาบาลศูนย์ภาคเหนือ และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ประโยชน์ และการรับรู้อุปสรรคเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจระหว่าง ผู้บริหาร แพทย์ และพยาบาลในโรงพยาบาลศูนย์ภาคเหนือ

ลักษณะประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ

1. ผู้บริหารระดับต่าง ๆ ของโรงพยาบาลศูนย์ภาคเหนือ แบ่งออกเป็น ผู้บริหารฝ่ายการแพทย์ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงพยาบาล และหัวหน้างานพัฒนาคุณภาพบริการและวิชาการ และผู้บริหารฝ่ายการพยาบาล ประกอบด้วย หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล ผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล และพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย โดยไม่จำกัดอายุ เพศ ระดับการศึกษา รวมทั้งระยะเวลาปฏิบัติงาน และยินดีเข้าร่วมในการวิจัย ประชากรทั้งหมดมีจำนวน 58 คน
2. แพทย์ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานอายุรกรรมของโรงพยาบาลศูนย์ภาคเหนือระดับ โดยไม่จำกัดอายุ เพศ ระดับการศึกษา รวมทั้งระยะเวลาปฏิบัติงาน และยินดีเข้าร่วมในการวิจัย ประชากรทั้งหมดมีจำนวน 72 คน
3. พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานด้านอายุรกรรมของกลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ภาคเหนือ โดยไม่จำกัดอายุ เพศ ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน และยินดีเข้าร่วมในการวิจัย เป็นประชากรทั้งหมด มีจำนวน 290 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental sampling) โดยเลือกจากกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ และเป็นผู้ที่ยินดีเข้าร่วมในการวิจัย รวบรวมข้อมูลระหว่าง วันที่ 1 พฤษภาคม 2543 ถึง วันที่ 10 สิงหาคม 2543 ได้กลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมดจำนวน 337 คน แบ่งออกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 81.00 แพทย์ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 65.27 และพยาบาล จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 83.80

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามชุดที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หน่วยงานที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งการปฏิบัติงานในปัจจุบัน และการได้รับความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจ

2. แบบสอบถามชุดที่ 2 แบบสอบถามการรับรู้เกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามการรับรู้ประโยชน์เกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 22 ข้อ โดยข้อคำถามทั้งหมด จะเป็นคำถามทางด้านบวก แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 5 คำตอบคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5 คะแนน) เห็นด้วย (4 คะแนน) ไม่แน่ใจ (3 คะแนน) ไม่เห็นด้วย (2 คะแนน) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1 คะแนน)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการรับรู้อุปสรรคเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจ สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเช่นกัน มีข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 16 ข้อ โดยข้อคำถามทั้งหมดจะเป็นคำถามทางด้านลบ แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 5 คำตอบคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1 คะแนน) เห็นด้วย (2 คะแนน) ไม่แน่ใจ (3 คะแนน) ไม่เห็นด้วย (4 คะแนน) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5 คะแนน)

เกณฑ์การแบ่งคะแนนของแบบสอบถามการรับรู้เกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจ ทำได้โดย

การรับรู้ประโยชน์เกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจ

นำคะแนนการรับรู้ประโยชน์เกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจ มารวมกัน มีคะแนนเต็ม 110 คะแนน และแบ่งระดับคะแนนโดยใช้พิสัยของคะแนน โดยกำหนดช่วงคะแนนไว้ 3 ช่วง ดังนี้

คะแนน 22-51 หมายถึง	การรับรู้ประโยชน์เกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจอยู่ในระดับต่ำ
คะแนน 52-81 หมายถึง	การรับรู้ประโยชน์เกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 82-110 หมายถึง	การรับรู้ประโยชน์เกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจอยู่ในระดับสูง

การรับรู้อุปสรรคเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจ

นำคะแนนการรับรู้อุปสรรคเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจ มารวมกัน มีคะแนนเต็ม 80 คะแนน และแบ่งระดับคะแนนโดยใช้พิสัยของคะแนน โดยกำหนดช่วงคะแนนไว้ 3 ช่วง ดังนี้

คะแนน 16-37 หมายถึง	การรับรู้อุปสรรคเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจอยู่ในระดับสูง
คะแนน 38- 59 หมายถึง	การรับรู้อุปสรรคเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 60-80 หมายถึง	การรับรู้อุปสรรคเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจอยู่ในระดับต่ำ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การหาความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ (content validity)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการรับรู้เกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจ ไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน คือ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านเวชศาสตร์ฟื้นฟูผู้ป่วยโรคหัวใจ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล 1 ท่าน แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคหัวใจ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลด้าน

การพยาบาลผู้ป่วยโรคหัวใจ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2 ท่าน และพยาบาล หัวหน้าหออภิบาลผู้ป่วยวิกฤตโรคหัวใจและหลอดเลือด (CCU) โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ 1 ท่าน ได้ค่าความตรงกันของผู้ทรงคุณวุฒิ และดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากัน มีค่าเท่ากับ .97

การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปหาความเชื่อมั่นกับบุคลากรทีมสุขภาพในโรงพยาบาล นครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 ราย ได้แก่ ผู้บริหารระดับต่าง ๆ จำนวน 5 ราย แพทย์ จำนวน 5 ราย และพยาบาล จำนวน 10 ราย หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปคำนวณหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการรับรู้ประโยชน์ และแบบสอบถามการรับรู้อุปสรรคเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจ เท่ากับ .89 และ .79 ตามลำดับ

ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถาม มีการดำเนินงานเป็นขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ภาคเหนือ ทั้ง 4 แห่ง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขออนุญาตข้อมูล
2. เมื่อได้รับหนังสืออนุมัติจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ภาคเหนือทั้ง 4 แห่งแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบผู้อำนวยการโรงพยาบาล แพทย์หัวหน้างานอายุรกรรม และหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลในแต่ละโรงพยาบาล เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือในการทำวิจัย
3. สํารวจรายชื่อของบุคลากรทีมสุขภาพที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยทั้งหมด ของแต่ละโรงพยาบาล ตามคุณสมบัติที่ได้กำหนดไว้
4. ดำเนินการรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถาม และให้เวลาในการตอบแบบสอบถามเป็นเวลา 2 สัปดาห์ แล้วจึงดำเนินการติดต่อเพื่อรับแบบสอบถามคืน ตรวจสอบแบบสอบถามแต่ละฉบับให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล
5. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

ดำเนินการโดยยึดหลักพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้วิจัยแนะนำตัว และชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบเป็นลายลักษณ์อักษร ถึงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ โดยจะไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลที่ได้จะถือเป็นความลับ และนำเสนอในลักษณะภาพรวม รวมทั้งจะนำประโยชน์ไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ระหว่างการตอบแบบสอบถามหากกลุ่มตัวอย่างไม่พอใจ หรือไม่ต้องการตอบคำถาม ก็สามารถออกจากกรวิจัยได้ก่อนที่การดำเนินการวิจัยจะเสร็จสิ้นลง และการกระทำดังกล่าวจะไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานเช่นกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติเชิงพรรณนา ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ (Statistical Package for the Social Science) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลโดยใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์การรับรู้ประโยชน์ และการรับรู้อุปสรรคเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจของผู้บริหาร แพทย์ และพยาบาล โดยใช้ค่าความถี่ และร้อยละ
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ประโยชน์ และการรับรู้อุปสรรคเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจระหว่างผู้บริหาร แพทย์ และพยาบาล โดยใช้ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) หากค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างกัน จะทดสอบต่อว่ามีกลุ่มตัวอย่างคู่ใด ที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันบ้าง โดยใช้วิธีการทดสอบของ Tukey HSD (Tukey Honesty Significant Difference)